

III.
Ministerstvo financí
Č. j.: MF-6018/2022/6902

INFORMACE
O PŘIJATÝCH A VYŘÍZENÝCH
STÍŽNOSTECH, PETICÍCH
A PODNĚTECH

ZA ROK 2021

Odbor 69
Analýza a hlášení nesrovnalostí

OBSAH

ZÁVAZNOST A ÚČINNOST	2
1. ÚVOD	3
2. ZÁKLADNÍ DEFINICE	3
3. OBECNÉ SHRNUÍ	4
4. ZPŮSOB VYHODNOCENÍ	8
5. VĚCNÝ OBSAH	9
6. ZÁVĚR	15
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	18

ZÁVAZNOST A ÚČINNOST

Materiál je informativního charakteru.

Informace byla vypracována za období od 1. ledna do 31. prosince 2021 na základě údajů získaných z databází „Petice a stížnosti“ a „Odložená podání“.

Dokument se zveřejňuje na webových stránkách Ministerstva financí.

1. ÚVOD

Kontrolovat a korigovat orgány veřejné správy je možné prostřednictvím stížností, petic a podnětů (dále jen „podání“) občanů, a to buď na základě individuálních, nebo kolektivních podání, jejichž prostřednictvím je upozorňováno na nedostatky v jejich postupech či v postupech jiných fyzických či právnických osob.

Ministerstvo financí (dále jen „ministerstvo“) při vyřizování obdržených podání postupuje podle platných zákonů a vnitřních předpisů, pravidelně o této činnosti, kterou plní významnou roli kontaktu s veřejností, vydává souhrnnou informaci, zveřejňovanou na internetových stránkách v odkaze <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/stiznosti-peticeapodnety/vysledky-cinnosti> a na úřední desce.

V rámci organizační struktury ministerstva tuto agendu zabezpečuje odbor Analýza a hlášení nesrovnalostí ve spolupráci s věcně příslušnými útvary ministerstva. Podání vede v databázovém systému Petice a Stížnosti (dále jen „databáze PeS“) a „Odložená podání“.

V návaznosti na to byla za uplynulý rok zpracována „Informace o přijatých a vyřízených stížnostech, peticích a podnětech za rok 2021“ ve formě statistických údajů s komentářem včetně grafického znázornění vývojové tendence v rámci desetiletého sledování spolu se zhodnocením této činnosti ministerstva.

2. ZÁKLADNÍ DEFINICE

Postup vyřizování podání na ministerstvu upravuje v souladu s platnými právními předpisy Směrnice č. 6/2016 ministra financí s názvem „Postup při vyřizování stížností, petic a podnětů na Ministerstvu financí“ (dále jen „Směrnice“).

Směrnice obsahuje základní přehled o nejčastějších podáních fyzických a právnických osob adresovaných orgánům veřejné správy včetně ministerstva, a to:

- stížnosti, podané podle ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- ostatní podání, která nemají náležitosti podle správního řádu; taková podání jsou v Informaci označena jako „jiné stížnosti“ a „podněty“,
- petice podané podle zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním.

Stížnost - je takové podání fyzické či právnické osoby, v jehož rámci si tato osoba (stěžovatel) stěžuje na chování či projevy úřední osoby nebo na nesprávný úřední postup. Stížnost podle ustanovení § 175 správního řádu má jen podpůrný charakter, tj. podání se vyřizuje jako stížnost jedině tehdy, pokud zákon nestanoví jiný způsob ochrany práv podatele. Co do obsahu by ze stížnosti mělo být jasné a srozumitelné, čeho se týká a čeho se stěžovatel domáhá, neboť jen tak může být náležitě a objektivně posouzena, správně přešetřena, aby bylo možné dospět k závěru o její důvodnosti či nedůvodnosti.

Jiná stížnost – podání, které není stížností podle správního řádu, peticí podle zákona o právu petičním ani jiným podáním podle správního řádu či jiného právního předpisu. Z jeho obsahu

je zřejmé, že podatel požaduje nápravu ve vlastním zájmu nebo ve prospěch někoho jiného. Jedná se zejména o stížnosti, které za stěžovatele podá osoba, která nebyla předmětem stížnosti sama dotčena, ani se nejedná o zástupce ve smyslu příslušných ustanovení správního řádu. Na taková podání se v individuálním případě nahlíží jako na podnět k výkonu dohledu či dozoru nebo kontroly nebo jako na podnět ke zlepšení činnosti, k odstranění nedostatků, apod.

Podnět – takové podání, kterým se jeho podatel zpravidla snaží upozornit na nedostatky v činnosti jiných fyzických a právnických osob či orgánů veřejné správy. Prostřednictvím podnětu podatel požaduje, aby v něm uvedené skutečnosti orgán veřejné správy prošetřil a v případě, kdy dospěje k závěru, že jsou splněny podmínky pro další postup, postupoval zákonem stanoveným způsobem. Těmito podáními je sledován širší společenský prospěch. Co do obsahu by z podnětu mělo být zřejmé, čeho se týká a čeho se podatel domáhá. Nedostatek formy nikdy není důvodem k odmítnutí podnětu.

Petice – písemné podání učiněné ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které zakládá právo fyzickým a právnickým osobám samostatně nebo společně s jinými se obracet na státní orgány s žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo společného zájmu.

3. OBECNÉ SHRNUÍ

Podání přijatá v roce 2021 byla vyhodnocena podle svého skutečného obsahu bez ohledu na to, jak je podatel ve věci označil a následně podřazena pod příslušný právní režim jejich vyřizování.

Všechna podání zaevidovaná v databázi PeS byla vyřízena. Žádosti o prodloužení termínu vyřízení podání od vyřizujících útvarů mají klesající trend. V uplynulém roce bylo požádáno v 7 případech o prodloužení lhůty oproti 11 případům v roce 2020 a 15 případům v roce 2019.

Celkový počet podání v roce 2021 činil 842, z toho 475 podání bylo evidováno v databázi „PeS“, včetně 3 petic. Z těchto evidovaných podání bylo 228 předáno k vyřízení věcně příslušným útvarům a 247 postoupeno k dalším opatřením jiným správním úřadům z důvodu nepříslušnosti ministerstva.

Zbýlých 367 podání (z celkového počtu 842 přijatých), která byla pro práci ministerstva nevyužitelná, bylo zařazeno do databázového systému „Odložená podání“. Jednalo se o podání nečitelná, zmatečná, nesrozumitelná, nebo nebylo možné se v nich správně orientovat a nalézt podstatu věci, nebo šlo o subjektivní reakci, názory a komentáře na články a informace uveřejněné ve sdělovacích prostředcích a na sociálních sítích, případně obsahovala hrubý, urážlivý a jinak nevhodný text, který se poslední roky vyskytuje čím dál častěji. Internet a sociální sítě, masovost a částečná anonymita svádí podatele k tomu, že používají výroky neslučitelné se slušným chováním včetně šíření nenávisti proti určitým skupinám občanů.

Z celkového počtu 842 podání bylo 110 vyhodnoceno jako anonymní pro absenci či nedostatek identifikačních údajů o osobě podatele, z toho 52 anonymů bylo zařazeno do databáze „PeS“ a vyřizováno, neboť obsahovala racionální údaje nebo nasvědčovala tomu, že mohlo dojít k porušení právního předpisu. Do databáze „Odložená podání“ bylo zařazeno 58 anonymů.

Z vyhodnocení za uplynulý rok vyplynulo snížení celkového množství podání oproti roku 2020 (o 78). Celkový počet podání evidovaných v PeS se v roce 2021 snížil oproti roku 2020 (o 114), rovněž došlo k poklesu počtu anonymních podání (o 37), naopak došlo ke zvýšení počtu podání odložených (o 36)

oproti předchozímu roku. Trend celkově obdržených podání mezi roky 2019, 2020 a 2021 je přibližně na stejné úrovni s mírným výkyvem v roce 2020, jak ukazuje Tabulka č. 1.

Vyhodnocení obdržených podání	2019	2020	2021	Rozdíl 2020 vs. 2021
Evidováno v databázi "PeS" předáno k vyřízení příslušnému odboru	307	293	228	-65
Evidováno v databázi "PeS" postoupeno jinému správnímu orgánu	229	296	247	-49
Evidováno v databázi "Odložená podání" pro obsahovou nevyužitelnost	290	331	367	+36
Celkem počet přijatých podání	826	920	842	-78
Celkový počet anonymních podání	114	147	110	-37

Tabulka č. 1 – Vyhodnocení všech obdržených podání za roky 2019 - 2021

Odborem Analýza a hlášení nesrovnalostí bylo z počtu 475 podání evidovaných v databázi „PeS“ v roce 2021:

- 228 podání **předáno k vyřízení věcně příslušným útvarům ministerstva**. Nejvíce podání (101) bylo předáno **odboru Správní činnosti** pro jeho ucelený přehled o situaci ve finanční/celní správě, z nichž část byla vyřizována v jeho vlastní působnosti (daňové záležitosti, hazardní hry a správní poplatky), a část podání jím byla předána **Generálnímu finančnímu ředitelství a Generálnímu ředitelství cel**. Druhá nejpočetnější množina podání (29) se vztahovala k působnosti **odboru Kontrola** (hospodaření územně samosprávných celků). Další větší část podání směřovala do oblasti zákonů o penzijním připojištění se státním příspěvkem, o ochraně spotřebitele, o omezení plateb v hotovosti, o odpovědnosti z provozu vozidla, náležejících do kompetence odboru Finanční trhy II (10) a odboru Státní majetek (10), týkajících se převodu majetku ve vlastnictví státu. Odbor Analýza a hlášení nesrovnalostí vyřizoval část podání (26) formou vysvětlení nepříslušnosti ministerstva, poskytování poradenství odkazem na občanské poradny či advokátní poradny, soudy, neziskové organizace, ombudsmana apod.
- 247 podání **postoupeno jiným správním orgánům**, včetně **ostatních rezortních organizací** (Finanční analytický úřad, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Kancelář finančního arbitra), vzhledem k nepříslušnosti ministerstva. Nejčastěji se podání mimo kompetenci ministerstva týkala působnosti jiných ústředních orgánů státní správy (zejména Ministerstva vnitra, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva dopravy, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva zemědělství), a to z téměř 11 %, krajských úřadů z 16 % a ze 4 % České národní banky. Zbývajících necelých 69 % směřovalo do působnosti dalších úřadů, jako např. České obchodní inspekce, Státního úřadu inspekce práce a jeho oblastních inspektorátů, krajských hygienických stanic, Exekutorské komory ČR,

České správy sociálního zabezpečení, Úřadu práce ČR, Energetického regulačního úřadu, Českého telekomunikačního úřadu či České zemědělské a potravinářské inspekce.

K působnosti **rezortních organizací** se celkově vztahovalo 82 podání, z toho se týkalo:

- 61 Generálního finančního ředitelství
- 6 Generálního ředitelství cel
- 5 Finančního analytického úřadu
- 9 Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových
- 1 Kanceláře finančního arbitra.

Informace, které byly ministerstvu ze strany rezortních organizací následně předány prostřednictvím odboru 25 - Strategie daňové politiky, spolupráce a správy (gesční útvar) o způsobu jejich vyřízení, využití či přijatých opatřeních, obsahují pouze údaje zobecněné, či veřejně známé nebo informace, k jejichž poskytnutí jsou rezortní organizace s ohledem na zákonnou mlčenlivost oprávněné.

Generální finanční ředitelství z předaných 61 podání 48 postoupilo na příslušný FÚ, 4 podání odložilo ad acta, 8 vyřídilo odpovědí podateli a 1 podání bylo předáno kárné komisi FÚ. Obsah převážné většiny podání se týkal podezření na daňové úniky, dále šlo o upozornění na jednání zaměstnance FÚ, dotaz k metodice dvojího zdanění. Úřad 10 podání vyhodnotil jako nedůvodných, 1 podání jako částečně důvodné, u ostatních podání není dosud výsledek šetření ze strany FÚ znám, neboť byly zahrnuty do následně plánovaných kontrol.

Generální ředitelství cel po přešetření obsahu 4 podání vyhodnotil jako důvodná, 2 podání nedůvodná. Podání se týkala podezření ze spáchání trestného činu, upozornění na podezřelého podnikatele, upozornění na podvodné zásilky z internetu, stížnosti na jednání celní správy, dotaz k registraci domény.

Finanční analytický úřad vyhodnotil 1 podání jako důvodné. Podání se týkala podezření na podvodnou sbírku, upozornění na porušování právních předpisů, nelegální aktivity cizince údajně žijícího v ČR, upozornění na podvodné jednání ohledně nároku na kompenzační peníze. Jeden podnět byl zařazen do plánu kontrol na rok 2022.

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových se zabýval 9 podáními, která se týkala porušení zákona o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, nedodržení zákona o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, např. převodu pozemku z vlastnictví státu, plánované směny pozemků, úředních hodin odloučeného pracoviště Úřadu. Všechna podání byla vyhodnocena jako nedůvodná.

Kancelář finančního arbitra vyřizovala 1 předané podání s nabídkou spolupráce a zkušeností podatele ohledně zahájené investiční arbitráže.

Meziroční porovnání počtu podání obdržených ministerstvem v rozmezí let 2019, 2020 a 2021 je uvedeno podle druhu podání v Tabulce č. 2. V roce 2021 bylo přijato opět nejvíce podnětů a nejméně jiných stížností. Přes to meziročně došlo k poklesu celkového počtu obdržených podnětů (řádově o stovku), rovněž tak jiných stížností a naopak stoupl počet stížností podle ustanovení § 175 správního řádu (o jednu). Oproti předchozímu roku počet petic klesl.

Druh podání	2019	2020	2021	Rozdíl 2020 vs. 2021
Stížnosti dle správního řádu	4	2	3	+1
Jiné stížnosti	16	10	1	-9
Podněty	514	569	468	-101
Petice	2	8	3	-5
Celkem počet podání v databázi "PeS"	536	589	475	-114

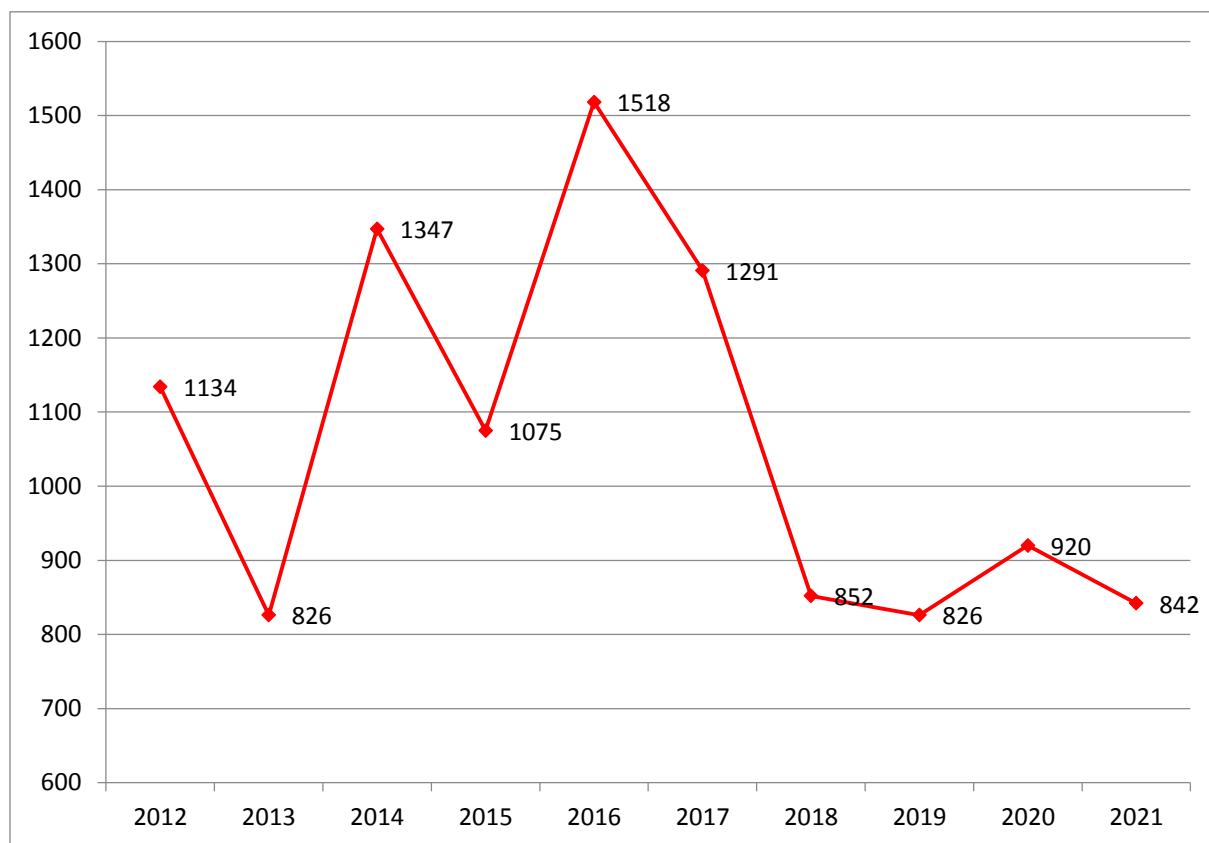
Tabulka č. 2 – Přijatá podání podle druhu (evidovaná v databázi PeS)

Pokud jde o formu podání, přehledně je uvedena v Tabulce č. 3. Rovněž i v roce 2021 převládalo elektronické zasílání. Celkem bylo přijato 385 takto zasláných podání, z toho formou e-podání (z elektronické adresy) 282 a datovou zprávou 103. V listinné formě (dopisem doručeným poštou nebo na podatelnu) bylo přijato 89 podání. Formu ústního podání při osobní návštěvě ministerstva využil jeden podatel. S tímto stěžovatelem byl sepsán záznam, který byl vložen do databáze „PeS“. Tato forma je však podateli využívána čím dál méně.

Forma podání	2019	2020	2021	Rozdíl 2020 vs. 2021
Dopis	156	106	89	-17
Ústní podání (při osobní návštěvě ministerstva)	3	0	1	+1
Datová zpráva	90	115	103	-12
E-podání (z elektronické adresy)	287	368	282	-86
Celkem počet přijatých podání	536	589	475	-114

Tabulka č. 3 – Přijatá podání podle formy přijetí (evidovaných v databázi PeS)

Vývojový trend podání obdržených ministerstvem je sledován od roku 2012 a znázorňuje jej Graf č. 1. Křivka grafu osciluje poslední 3 roky na podobné úrovni s mírným vybočením vzhůru v roce 2020, který zřejmě souvisel se situací spojenou s nouzovým stavem k zamezení šíření pandemie koronaviru. Obdobná situace ve společnosti roku 2021 se však tímto způsobem neprojevila ohledně aktivity veřejnosti. Naopak došlo ke snížení celkového počtu podání občanů oproti roku 2020.

Graf č. 1 – Přijatá podání na ministerstvu v letech 2012 – 2021 - celkem

4. ZPŮSOB VYHODNOCENÍ

Z hlediska opodstatněnosti informací uvedených v podání, evidovaných v databázi „PeS“ v roce 2021, byla podání vyhodnocena, jak ukazuje Tabulka č. 4, následovně:

- **Důvodná nebo částečně důvodná** – žádná stížnost, uplatněná podle ustanovení § 175 správního řádu (nesprávný postup správního úřadu, nebo nevhodné chování úředníků) nebyla v roce 2021 shledána důvodnou nebo částečně důvodnou, stejně tak jako v roce 2020.
- **Nedůvodná** – všechny 3 stížnosti podané podle § 175 správního řádu oproti 2 takovým stížnostem v roce 2020. Stížnosti se týkaly nesouhlasu s vydaným Stanoviskem Ministerstva financí ve věci vydávání navazujících základních povolení k umístění herního prostoru, nesprávného úředního postupu při výkonu audit a veřejnosprávní kontroly.
- **Postoupená** – počet podání postoupených jinému správnímu orgánu z důvodu věcné nepříslušnosti ministerstva v roce 2021 činil 247, tj. o 49 podání méně než v roce 2020. Podle právního režimu bylo věcně a místně příslušným správním orgánům postoupeno 246 podnětů a 1 petice.
- **Zodpovězená podatelí s vysvětlením** – v roce 2021 se jednalo o 194 podání, z toho 192 podnětů a 2 petice, tj. o 3 % podání méně než v roce 2020. Podání byla vyřízena příslušným odborem ministerstva včetně zaslání odpovědi podatelí, případně mu byla vysvětlena

kompetence nebo nepříslušnost ministerstva v dané oblasti, podán výklad příslušných oprávnění či byl obeznámen s platnou právní úpravou včetně doporučení možného řešení.

- **Odložená následně** – podání zaevidovaná databázi „PeS“, která byla na základě posouzení a důkladného prostudování jeho obsahu, případně na podkladě ověření či zjištění dalších údajů příslušným odborným útvarem následně odložena. Za rok 2021 se jednalo o 25 následně odložených podání. Pro srovnání – za rok 2020 bylo věcně příslušným útvarem v rámci jeho vyřizování odloženo 37 takových podání.
- **V šetření** – všechna podání přijatá v roce 2021 byla vyřízena a uzavřena.

Způsob vyhodnocení	Druhy podání								Celkem	
	Stížnosti podle správního řádu		Jiné stížnosti		Podněty		Petice		2020	2021
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021		
Důvodné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Částečně důvodné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedůvodné	2	3	0	1	0	4	0	0	2	8
Postoupeno	0	0	3	0	292	247	1	1	296	248
Odpovězeno podateli s vysvětlením	0	0	6	0	242	192	6	2	254	194
Odloženo následně	0	0	1	0	35	25	1	0	37	25
V šetření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	2	3	10	1	569	468	8	3	589	475

Tabulka č. 4 – Druh podání evidovaný v databázi „PeS“ a způsob vyhodnocení

5. VĚCNÝ OBSAH

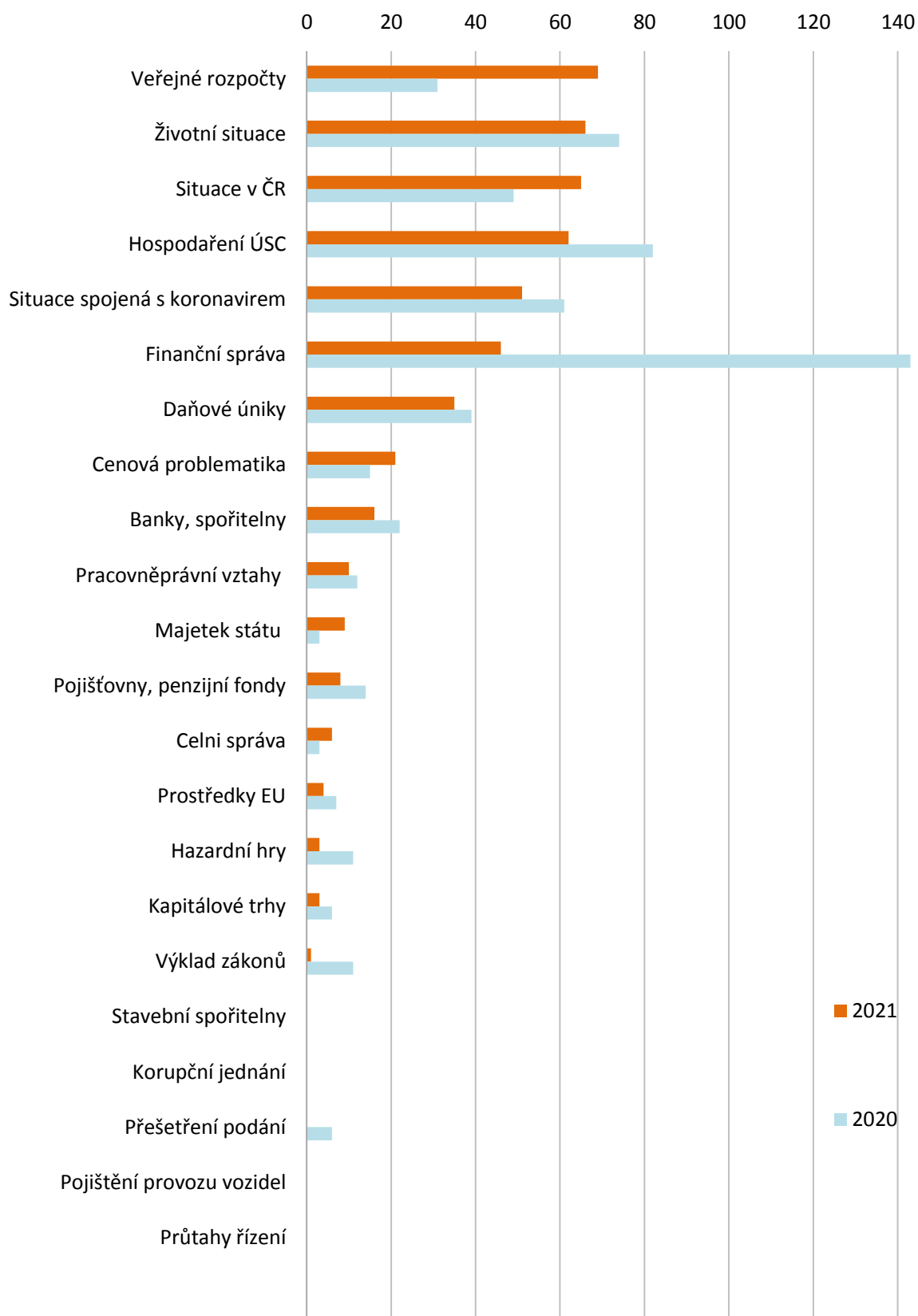
Podání evidovaná v databázi „PeS“ byla dle věcného obsahu rozdělena do jednotlivých oblastí, což ukazuje Tabulka č. 5 a Graf č. 2. Nejvíce podání směřovalo do oblasti:

„Veřejné rozpočty“, „Životní situace“, „Situace v ČR“ a dále „Hospodaření územních samosprávných celků“ a „Situace spojená s koronavirem“. Ve srovnání s rokem 2020 došlo k největšímu nárůstu počtu podání v oblasti „Veřejné rozpočty“.

Naopak nejvýraznější snížení počtu podání oproti roku 2020 se promítlo v oblasti „Finanční správa“, „Hospodaření územních samosprávných celků“, „Situace spojená s koronavirem“ a „Výklad zákonů“.

Věcný obsah - téma	2020	2021	Rozdíl
Cenová problematika	15	21	+6
Banky, spořitelny	22	16	-6
Pojišťovny, penzijní fondy	14	8	-6
Stavební spořitelny	0	0	0
Hospodaření ÚSC	82	62	-20
Korupční jednání	0	0	0
Hazardní hry	11	3	-8
Přešetření podání	6	0	-6
Pojištění provozu vozidel	0	0	0
Celní správa	3	6	3
Finanční správa	143	46	-97
Pracovněprávní vztahy	12	10	-2
Kapitálové trhy	6	3	-3
Prostředky EU	7	4	-3
Průtahy řízení	0	0	0
Majetek státu	3	9	+6
Situace v ČR	49	65	+16
Daňové úniky	39	35	-4
Výklad zákonů	11	1	-10
Veřejné rozpočty	31	69	+38
Životní situace	74	66	-8
Situace spojená s koronavirem	61	51	-10
Celkem	589	475	-114

Tabulka č. 5 – Podání evidovaná v databázi „PeS“ podle věcného obsahu

Graf č. 2 – Podání evidovaná v databázi „PeS“ podle věcného obsahu

Bližší obsah podání zařazených do jednotlivých oblastí se týkal:

- **Banky, spořitelny** – v roce 2021 bylo zaevidováno celkem 16 podání, tj. o 6 méně než v roce 2020. Podatelé poukazovali na postup bankovních ústavů, např. ve věci způsobu poskytování půjček, moratoria jednoho bankovního ústavu, neochoty banky nastavit splátky, ale i stížnosti na jednání zaměstnance banky a také upozornění na klamavou reklamu ohledně výše úroků.
- **Celní správa** – v oblasti činnosti celní správy bylo v roce 2021 zaevidováno celkem 6 podání, což je o 3 podání více než v roce 2020. Podání se týkala nesouhlasu s postupem celní správy při celním řízení (bližší informace jsou uvedeny na str. 6).
- **Cenová problematika** – v roce 2021 došlo ke zvýšení počtu podání na 21 oproti 15 v roce 2020. Podání se týkala porušování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách a dotazů k vysokým cenám vodného a stočného, k rozsahu a výši slev z jízdného pro studenty a seniory, k rozdílným cenám dopravců, k cenám respirátorů v první vlně koronavirové epidemie a ke konci roku také k razantnímu zvýšení cen za energie a stavební materiál.
- **Daňové úniky** – v roce 2021 jde o evidované podněty v počtu 35, což je o 4 méně než v roce 2020. Jejich obsahem byla jako v předchozím roce upozornění na možné daňové úniky. Týkaly se hlavně krácení daně podnikajících osob, daně z nemovitosti, daně z pronájmů, nevydávání faktur a daňových dokladů. Podání byla po jejich posouzení předána odborem Správních činností Generálnímu finančnímu ředitelství k vyřízení. Finanční správa využívá podněty ke zkvalitnění kontrolní činnosti.
- **Finanční správa** – v roce 2021 došlo v této oblasti ke snížení počtu podání na 46 oproti 143 v roce 2020. Část podání vyjadřovala nesouhlas s průběhem daňových řízení nebo s postupem finančních úřadů při daňové kontrole. Část podání také upozorňovala na možné daňové úniky u různých firem, na cenu respirátorů, kdy si dodavatel účtoval cenu s DPH a dále také na vyúčtování společností dodávajících elektrickou energii a plyn, kdy za měsíce listopad a prosinec roku 2021 byla odběratelům účtována i daň z přidané hodnoty. Tato daň byla dne 20. 10. 2021 rozhodnutím bývalé ministryně financí prominuta, čímž reagovala na prudký nárůst cen těchto komodit na světových trzích.
- **Hazardní hry** – v roce 2021 došlo v této problematice opětovně ke snížení počtu podání na 3 v porovnání s rokem 2020, kdy jich bylo evidováno 11. Podání se týkala podezření na porušení zákona o hazardních hrách, kdy dozor nad jeho dodržováním s výjimkou internetových her, vykonávají celní úřady. Oblast hazardních her a činnosti sázkových kanceláří se přenesla do online prostředí na internet. Podatelé byli informováni odkazem na seznam nepovolených internetových her, uveřejněný a dostupný na adrese <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/seznam-nepovolenych-internetovych-her>.
- **Hospodaření územních samosprávných celků** – v roce 2021 bylo řešeno 62 podání oproti 82 podáním v roce 2020. Jednalo se o podněty ke kontrole správnosti použití poskytnuté dotace nebo její možné zneužití ze strany ÚSC, požadavků na přezkoumání hospodaření krajů, spadajícího do přímé působnosti ministerstva. Převážná většina podání upozorňovala na nehospodárné nakládání s finančními prostředky a majetkem obcí a měst, kdy kontrola přísluší krajským úřadům nebo auditorovi (auditorské společnosti). Tyto podněty věcně

příslušný útvar ministerstva současně využívá ke své další činnosti (dozor a kontrola výkonu přenesené působnosti).

- **Kapitálové trhy** – na ministerstvu byly v roce 2021 zaevidovány 3 podání oproti 6 v roce 2020. Věcně se tato podání týkala bankovních transakcí finančních prostředků mezi bankami a upozornění na podvodné webové stránky. Podatelé byli odkazováni na finančního arbitra, zřízeného k řešení sporů mezi spotřebiteli a poskytovateli služeb mimosoudní cestou, které je bezúplatné.
- **Korupční jednání** – v roce 2021 se podezření na korupční jednání netýkalo žádného podání stejně jako v roce 2020. Takové podání by bylo automaticky vyřazeno z databáze „PeS“ a zahrnuto do „Informace o přijatých oznámeních na protikorupční linku a elektronickou adresu“, která se rovněž předkládá Poradě vedení ministerstva vždy v termínu do konce března následujícího roku.
- **Majetek státu a jiná majetkoprávní problematika** – v této oblasti bylo v roce 2021 evidováno 9 podání oproti 3 v roce 2020. Podání směřovala proti postupu Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM“) ohledně změny vlastnických práv k nemovitostem a převodům státních pozemků na obce, ve věci koupě či pronájmu státního majetku od ÚZSVM, také šlo o bezúplatný převod majetku. Podání vyřizoval věcně příslušný útvar ministerstva, popř. byla postoupena ÚZSVM.
- **Pojištění provozu motorových vozidel** – v roce 2021 nebyl v této věci přijat žádný podnět stejně jako v roce 2020.
- **Pojišťovny a penzijní fondy** – v roce 2021 bylo evidováno celkem 8 podání, tj. o 6 méně než v roce 2020. Podání směřovala zejména proti postupu a jednání pojišťovny při likvidaci pojistné události a s tím souvisejícímu výpočtu výše výplaty pojistného, dále se týkala urgency vyřízení škodní události, podnětů k prověření postupu penzijních fondů, např. ve věci nevyplacení státního příspěvku, dále se týkala upozornění na nezákonnou exekuci ze strany zdravotní pojišťovny.
- **Pracovněprávní vztahy** – v této oblasti bylo v roce 2021 zaevidováno celkem 10 podání oproti 12 v roce 2020. Jednalo se o podněty k prošetření pracovněprávních vztahů, možné porušení Zákoníku práce ze strany zaměstnavatelů. Tyto podněty byly předány Státnímu úřadu inspekce práce nebo jeho oblastním inspektorátům a také Úřadu práce.
- **Prostředky Evropské unie** (dále jen „EU“) – v roce 2021 občané poukazovali na implementaci projektů spolufinancovaných z evropských fondů ve 4 podáních oproti 7 v roce 2020. V doručených podáních se vyskytly podněty k prošetření čerpání dotace se zaměřením na kontrolu procesu poskytování dotací a použití dotačních prostředků z hlediska naplnění stanoveného účelu, upozornění na možná rizika a nesrovnalosti při čerpání prostředků z evropských fondů. Podání byla předána příslušnému útvaru ministerstva.
- **Průtahy v řízení** – v roce 2021 nebyly evidovány, tak jako v roce 2020.
- **Přešetření podání** – v roce 2021 nebylo evidováno žádné podání oproti roku 2020, kdy žádost o prošetření obsahovala celkem 6 podání.

- **Situace spojená s koronavirem** – v roce 2021 bylo evidováno celkem 51 podání oproti 61 v roce 2020. Podání se týkala cen ochranných pomůcek – roušek a respirátorů, stížností na uzavření provozoven z důvodu nařízení vlády spojených s mimořádnou situací způsobenou epidemií, poskytování ošetřovného pro zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné v době uzavření základních a mateřských škol, poskytování kompenzačních bonusů konkrétně programu „Kompenzační bonus“ v působnosti ministerstva, ale i k programu „Antivirus“ na podporu zaměstnanosti (poskytovatel Ministerstvo práce a sociálních věcí), či k programu „Covid – nájemné“ (poskytovatel Ministerstvo průmyslu a obchodu). Dotazy podatelů dále směřovaly také na to, jak vyplnit předmětné žádosti, rovněž žádali zaslat pokyny k provádění testování. Podatelé rovněž vyjadřovali svůj nesouhlas se zamítnutím své žádosti, stěžovali si, že na podporu z různých důvodů buď nedosáhli, nebo že žádný z existujících programů neřešil podporu pro osoby pracující na dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti. Podatelé poměrně často vyjadřovali svůj nesouhlas s mimořádnými opatřeními vlády zabraňujícími šíření pandemie.
- **Situace v České republice** – v roce 2021 došlo v této oblasti ke zvýšení počtu podání na 65, oproti 49 v roce 2020. Početná skupina občanů kriticky reagovala na vládou schválené odpuštění dluhu v rámci tzv. „milostivého léta“, kdy se tato akce vztahovala pouze k dlužníkům v exekuci, nikoliv na peněžitě tresty nebo jiné majetkové sankce, které byly dlužníkovi uloženy v trestním řízení pro úmyslný trestný čin, pohledávky na náhradu škody způsobené úmyslným porušením právní povinnosti a dále pohledávky věřitelů na výživném ze zákona, pohledávky za náhradní výživné podle jiného zákona a pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví. K situaci ve veřejném prostoru byly ministerstvu doručeny také 3 petice. Jedna se týkala nespokojenosti občanů s plánovaným nakládáním finančních prostředků obce v souvislosti s výstavbou mateřské školy, další nespokojenosti velkoobchodních prodejců týkající se cenové politiky obchodních řetězců při prodeji alkoholických nápojů a piva ve slevových akcích. Další petenti žádali o odstranění transformátoru z centra obce v rámci jeho přestavby ze strany ČEZ, a. s., která z důvodu nepříslušnosti ministerstva byla postoupena Energetickému regulačnímu úřadu. Taková podání byla vyřízena vysvětlením k uvedenému tématu nebo k nepříslušnosti ministerstva, případně postoupena orgánům, do jejichž kompetence problematika spadala.
- **Stavební spořitelny** – v roce 2021 nebylo evidováno žádné podání, stejně jako v roce 2020.
- **Veřejné rozpočty** – v roce 2021 bylo v této oblasti evidováno 69 podání, což je o 38 více, než v roce 2020, kdy bylo evidováno 31 podání. Podání upozorňovala jednak na možnou nehospodárnost ve výdajích státního rozpočtu a současně rozpočtu územních samospráv, ale i dalších rozpočtových institucí. Obsahovala podněty ke kontrole hospodaření a návrhy na úspory prostředků zejména ze státního rozpočtu v různých oblastech, kdy převažovaly podněty ohledně přehodnocení výplaty sociálních dávek, pojistného na sociální zabezpečení a daní. Většina podnětů byla využívána odbory ministerstva zabývajícími se financováním kapitol státního rozpočtu.
- **Výklad zákonů** – v této oblasti bylo v roce 2021 evidováno pouze 1 podání, což je o 10 méně než v roce 2020, kdy jich bylo přijato 11. Podání se týkalo žádosti o přezkoumání metodiky procesů a prováděných interních auditů. Podatel byl upozorněn na skutečnost, že ministerstvo není oprávněno k závaznému výkladu právních předpisů (přísluší pouze soudu) a rovněž ani k poskytování právního poradenství v individuálních záležitostech, proto bylo v této souvislosti odpovídáno pouze obecně.

- **Životní situace** – v roce 2021 bylo přijato 66 podání s požadavkem o pomoc v tíživé životní situaci, tj. o 8 méně v porovnání s rokem 2020. Obdobně jako v předchozím roce podatelé žádali o pomoc s řešením jejich neuspokojivé finanční situace. Obsahem přijatých podání byly opět žádosti o poskytnutí mimořádné okamžité finanční výpomoci pro neschopnost splácet půjčky a exekuce, žádosti o prověření stanovení starobního důchodu, žádost o pomoc při ztrátě dokladu totožnosti apod. Podatelé poukazovali na vysoký nájem za bydlení, žádali o pomoc s přiznáním sociálních příspěvků. Tato podání byla vyřízena vysvětlením nemožnosti ministerstva poskytovat finanční prostředky ze státního rozpočtu fyzickým osobám s odkazem, aby se obrátily na síť občanských poraden, které poskytují nezávislé a odborné sociální poradenství zdarma, případně byla některá podání postoupena věcně příslušným orgánům.

6. ZÁVĚR

Jestliže se občané setkají s určitými oblastmi ve veřejné správě, které se jim nelíbí, jsou problematické, vedou k jejich nespokojenosti, mají možnost vyplývající z ústavního práva a Listiny základních lidských práv a svobod obracet se na státní orgány a orgány územní samosprávy se žádostmi, podněty a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného zájmu.

Občanská společnost tím, že vyžaduje průhlednost rozhodovacích procesů orgánů veřejné správy, přístup k relevantním informacím o principech rozhodování ve vztahu k prostředkům daňových poplatníků, plní významnou veřejnou úlohu.

Ministerstvo v soustavné komunikaci s veřejností prostřednictvím přijímání a vyřizování stížností, petic a podnětů, upozorňujících na nedostatky v jeho postupech či postupech jiných orgánů veřejné správy a dalších právnických osob spatřuje příležitost ke zlepšení kvality vykonávaných činností a plnění úkolu ústředního orgánu státní správy. V jeho zájmu je řádně, včas a hospodárně tato podání vyřídit, neboť jen náležité vyřízení může garantovat principy dobré správy a zajišťovat důvěryhodnost ministerstva.

Cílem ministerstva je, aby pozice občana ve styku s ním byla rok od roku modernější, komfortnější a snazší. Výsledkem této snahy má být státní správa nejen výkonná a efektivní, ale též přátelská a dostupná. Podle principu, že veřejné jsou všechny informace kromě těch, které stanoví zákon, ministerstvo za účelem být průhledným orgánem veřejné správy zveřejňuje, zejména na internetu, čím dál více informací o jednotlivých činnostech v působnosti rezortu. Zda tento přístup ministerstva se odráží v neustále klesajícím počtu podání v každém následujícím roce, kdy tento trend započal v roce 2016, nelze spolehlivě vyhodnotit, nicméně tento stav ve vývoji podání by tomu mohl nasvědčovat.

V této souvislosti je však potřebné zdůraznit, že ministerstvo se může zabývat pouze takovými podáními, šetřit je a přijímat k nim příslušná opatření, jejichž věcný obsah spadá do jeho působnosti, upravené zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (tzv. kompetenční zákon).

I v uplynulém roce se společnost potýkala s obdobnými problémy spojenými s pandemií koronaviru, které opět výraznou měrou ovlivnily životní situaci občanů a veřejné mínění společnosti, avšak se neodrazily v celkovém množství podání zaslaných ministerstvu fyzickými a právnickými osobami, jako tomu bylo v roce předchozím. Naopak aktivita těchto osob v hodnoceném roce poklesla. Aspektem ovlivňujícím snížení množství podání může být růst povědomí zejména fyzických osob

o působnosti orgánů veřejné správy a jejich činnostech, což se pravděpodobně také odvíjí od větší znalosti a schopnosti občanů využívat pro svou orientaci informační a technologické prostředky. V důsledku této osvěty občané kontaktují ministerstvo pouze v opodstatněných situacích, v odborných otázkách a záležitostech, když se předem seznámili s informacemi a údaji zveřejněnými na jeho internetových stránkách.

Na druhou stranu však došlo k nárůstu podání nesouvisejících s činnostmi ministerstva, vyplývajících z poznatku, že podatelé, využívající elektronický způsob podání, nadefinovali e-mailové adresy celé řady orgánů a institucí bez ohledu na jejich kompetenci s předpokladem, že si to oslovené orgány přeberou a některý se tím bude zabývat. Tím ale dochází ke zvyšování administrativy směrem k podateli, kterého ministerstvo má povinnost informovat o své nepříslušnosti. Pisatelé jsou proto upozorňováni, aby při uplatňování svých podnětů respektovali působnost ministerstva a jím řízeného rezortu. Nadále také přetrvává bezdůvodné zaslání různých komentářů odrážející subjektivní názory na rozličné věci a situace ve společnosti, které jsou pro činnost ministerstva nevyužitelné a k nimž nelze zaujmout relevantní stanovisko ministerstva pro jeho nepříslušnost.

Výraznou oblastí, o kterou se občané nejvíce v uplynulém roce zajímali a v podáních vyslovovali své obavy a nespokojenost, byl stav veřejných rozpočtů. Kromě státního rozpočtu se jednalo také o rozpočty územních samospráv (kraje, obce), zdravotních pojišťoven, veřejných vysokých škol, mimorozpočtových fondů, příspěvkových organizací, a dalších veřejných institucí, které nepůsobí na konkurenčním trhu.

Novým fenoménem, nepatřícím však do kompetence ministerstva, s nímž se poměrně často občané prostřednictvím svých podání na něj obraceli, byla podání, týkající se odpuštění dluhu, vymáhaného v exekuci, v rámci tzv. „milostivého léta“, a s tím spojené tíživé situace početné skupiny občanů. Tato významná pomoc vlády, související s novelou exekučního řádu, přinesla po omezenou dobu tři měsíců od 28. října 2021 do 28. ledna 2022 příležitost dlužníkům veřejnoprávních institucí zbavit se svých dluhů vůči státním a polostátním institucím jednou provždy, a to za velice výhodných podmínek. Podatelům v této věci bylo poskytováno vysvětlení a poučení, jak správně postupovat, současně byli odkazováni na adresu Ministerstva spravedlnosti, kde byly veškeré k tomu potřebné informace zveřejněny.

Z vyhodnocení roku 2021 opět vyplynulo, že podání uplatňovali zejména jednotlivci, ale i skupiny občanů, spolky, advokátní kanceláře a advokáti zastupující občany a firmy, členové zastupitelstva ÚSC. Interpelace poslanců či senátorů nebo žádost veřejného ochránce práv ministerstvo v uplynulém roce neobdrželo žádnou.

Ministerstvo má ke všem podatelům rovný přístup, vytváří pro ně relativní komfort tím, že podání lze doručovat několika způsoby, a to elektronicky na adresu podatelna@mfc.cz bez požadavku podepsání zaručeným elektronickým podpisem, prostřednictvím datové schránky ministerstva, a také poštou nebo doručením dopisu přímo do podatelny ministerstva, ústně do záznamu při osobní návštěvě. Vždy je respektován požadavek podatele na utajení jeho identity při šetření obsahu jeho podání a důsledně dbá na povinnost dodržovat Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 679/2016 o ochraně osobních údajů (GDPR). K fyzickým osobám, které se nacházejí v tíživé životní nebo finanční situaci, přistupuje citlivě, a i když nemá v rámci své rozpočtové působnosti možnost poskytovat finanční výpomoc fyzickým osobám ani nedisponuje právním podkladem k tomu, aby se takovou problematikou mohlo zabývat, doporučuje jim, např. obrátit se na některou z občanských poraden, které poskytují nezávislé, odborné, nestranné sociální poradenství a jejichž služby jsou zásadně bezplatné.

Dlouhodobý trend vývoje veřejné správy jednoznačně směřuje k občanovi. Ministerstvo spatřuje další pokrok v tom, jak zjednodušit život občanům i v oblasti podání, v neustálém prohlubování otevřenosti státní správy a v potřebě státní správu digitalizovat, což by mělo vést k transparentnímu vládnutí, k efektivnějšímu státu a k úsporám veřejných peněz.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Zkratka	Název
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
Ministerstvo	Ministerstvo financí
PeS	Databáze „Petice a stížnosti“
Směrnice	Směrnice č. 6/2016 „Postup při vyřizování stížností, petic a podnětů na Ministerstvu financí“
ÚSC	Územní samosprávný celek
FÚ	Finanční úřad